

Motion till riksdagen 2009/10:So320

av Michael Anefur och Lars-Axel Nordell (kd)

Ett effektivare tillgänglighetsarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning för att sätta nya tillgänglighetsmål och föreslå index för tillgänglighetskriterier.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att redovisa kommuners och landstings tillgänglighetsresultat i öppna jämförelser.

Motivering

För personer med funktionsnedsättning har den sociala och ekonomiska utvecklingen i Sverige haft stor betydelse. Fram till 1930-talet var det fattigvård och enskild välgörenhet som stod för den ekonomiska tryggheten för funktionshindrade. År 1965 kom den första handikappolitiska utredningen. Ett antal utredningar har passerat under åren och handikappolitiken har utvecklats. De beslut som i huvudsak påverkar dagens politik återfinns i propositionen *Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan inom handikappolitiken* (Prop. 1999/2000:79). Den betonade att insatserna skulle fokusera på tre områden:

- ? att handikapperspektiven genomsyrar alla samhällssektorer
- ? att skapa ett tillgängligt samhälle
- ? att förbättra bemötandet.

Riksdagen beslutade att ett antal mål skulle vara genomförda till år 2010, exempelvis att all kollektivtrafik skulle vara tillgänglig och att enkelt åtgärdade hinder i befintliga allmänna lokaler skulle vara avhjälpta. Riksdagen beslutade även om höjda statsbidrag till handikapporganisationerna samt större resurser för tillgänglighet inom kultur och medier.

Fel! Okänt namn på

Utvärderingar av propositionen har gjorts, senast skedde det år 2006 (skr 2005/06:110). Där konstateras att arbetet har gått framåt när det gäller att öka tillgängligheten i samhället men att det återstår mycket arbete innan tillgänglighetsmålen nås. Skyddet mot diskriminering på grund av funktionsnedsättning har stärkts och det handikappolitiska arbetet har knutits närmare arbetet med att skydda och främja de mänskliga rättigheterna. Utbildning och arbete utgör själva grunden för en ekonomisk och social trygghet.

En statssekreterargrupp tillsattes under 2007 av miljö-, närings-, finans- och socialdepartementen, för att tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) påskynda arbetet genom att ta fram en strategi för hur målen nås fram till år 2010 rörande enkelt avhjälpna hinder, tillgänglig kollektivtrafik och tillgänglig statsförvaltning.

Gruppen har presenterat en tillgänglighetsstrategi, *Enkelt avhjälp*, där ett antal åtgärder lyfts fram. Kraven på den nationella kollektivtrafiken och på tillgängliga statliga myndigheter – med stöd av Handisam – är exempelvis tydliga, liksom kravet på tillgänglighet i den offentliga upphandlingen. Enligt en enkätundersökning om kommunernas tillgänglighetsarbete saknas det vidare rutiner för hur kommunen tar emot medborgares synpunkter om bristande tillgänglighet. Endast en av tre kommuner har tillsyn på eget initiativ och endast hälften gör tillsyn om det påtalas från allmänheten. SKL, som har stora möjligheter att agera, föreslår mer information och utbildning. Skarpa krav för att nå målen inom kommunsektorn saknas.

Två gånger under ett par decenniers tid har Sverige misslyckats med att nå de konkreta tillgänglighetsmålen. Först togs ett riksdagsbeslut om att Sverige skulle genomföra tillgänglighet till millennieskiftet. Det misslyckades och en ny sluttid diskuterades. Nu gällande nationella handlingsplan för handikappolitiken löper nu mot sitt slut och målen kommer inte att nås år 2010. Det kommer därför att behövas nya mål som är kopplade till tydliga åtgärder. Till dessa åtgärder behöver resurser och möjligheter till sanktioner knytas. Därför bör en utredning tillsättas som tar fram nya mål. Arbetet ska ha ett brett perspektiv på tillgänglighet så att även osynliga funktionsnedsättningar inkluderas.

Det är viktigt att alla nivåer tar sitt ansvar. Staten, landstingen, regionerna och kommunerna måste göra sina verksamheter tillgängliga. Eftersom kommuner och landsting i dag kraftigt släpar efter vad gäller tillgänglighet bör också ett index tas fram med ett antal tillgänglighetskriterier. Resultatet av dessa ska presenteras offentligt på liknande sätt som *Öppna jämförelser* i hälso- och sjukvården. Öppna jämförelser har visat sig vara ett bra sätt att förbättra kvaliteten och det borde fungera pådrivande också inom tillgänglighetsarbetet.

Stockholm den 29 september 2009

Michael Anefur (kd)

Lars-Axel Nordell (kd)